

Яка відповідальність передбачена за вчинення булінгу?

Положеннями статті 173-4 Кодексу України про адміністративні правопорушення визначено, що адміністративна відповідальність встановлюється за **булінг (цькування) учасника освітнього процесу**, який являє собою діяння учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

Які види покарань за булінг передбачено вказаною статтею:

- штрафи від 850 до 3400 грн.;
- громадські роботи від 20 до 60 год.;
- виправні роботи до 1 місяця.

Доросла людина та дитина, віком від 16 до 18 років, відповідатиме за булінг самостійно.

Так, за булінг стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю будуть штрафувати розміром від **50 до 100** неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (**850-1700 грн.**) або кривдник отримає громадські роботи на строк від **20 до 40** годин.

За булінг, вчинений групою осіб або повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, потягне за собою покарання у вигляді:

- штрафу від **100 до 200** неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (**1700-3400 грн.**) або
- громадські роботи на строк від 60 до 60 годин.

За малолітніх дітей – кривдників (до 14 років) та неповнолітніх (віком від 14 до 16 років) відповідатимуть їх батьки або особи, що їх замінюють: цькування їх дітьми інших учасників освітнього процесу їм «вилляться» у:

- штраф, від 50 до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (850 – 1700 грн.) або
- громадські роботи на строк від 20 до 40 годин.

Якщо ж їх діти вчинять булінг **групою осіб або повторно** (тобто протягом року після накладення адміністративного стягнення), їх батьки чи законні представники можуть отримати вдвічі більші покарання, ніж вказано вище.
Як у школах виявлятимуть булінг?

Відтепер керівник закладу освіти в межах наданих йому повноважень:

- забезпечує створення у закладі освіти безпечного освітнього середовища, вільного від насильства та булінгу (цькування);
- розглядає заяви про випадки булінгу (цькування) здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та видає рішення про проведення розслідування;
- скликає засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) для прийняття рішення за результатами проведеного розслідування та вживає відповідних заходів реагування;
- забезпечує виконання заходів для надання **соціальних та психолого-педагогічних** послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування);
- повідомляє уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України та службі у справах дітей про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти.

Слід звернути увагу, що неповідомлення керівником закладу освіти уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про випадки булінгу (цькування) учасника освітнього процесу – тягне за собою накладення штрафу від **п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк до 1 місяця з відрахуванням до 20% заробітку.**

Далі посадова особа уповноваженого органу Нацполіції складає протокол про вчинення адміністративного правопорушення та направляє його до суду, а суд вирішує питання про накладення адміністративного стягнення.

Також заклади освіти зобов'язані забезпечувати на своїх веб-сайтах (у разі їх відсутності – на веб-сайтах своїх засновників) **відкритий доступ до такої інформації та документів:**

- правила поведінки здобувача освіти в закладі освіти;

- план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти;
- порядок подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти;
- порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в закладі освіти та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування).

Крім того, відповідно до постанови КМУ від 06.06.2018 № 491 «Деякі питання освітнього омбудсмена», яка застосовується з 01.01.2019, освітній омбудсмен буде проводити перевірки щодо булінгу та своєчасного реагування працівників освітніх установ на такі випадки. До освітнього омбудсмена із скаргами про порушення прав у сфері освіти мають право звернутися здобувачі освіти, їх батьки, законні представники, педагогічні, науково-педагогічні і наукові працівники.